Published on (https://www.bnm.md)

30.12.2022

Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul III 2022 (date provizorii)

Conform datelor preliminare, în primele nouă luni 2022, deficitul contului curent al balanței de plăți a Republicii Moldova s-a majorat considerabil comparativ cu cel înregistrat în perioada similară a anului 2021, atât ca valoare absolută, cât și relativ la PIB. În valoare absolută, deficitul a crescut cu 24,6 la sută față de perioada similară a anului precedent și a constituit 1 617,57 mil. USD. În trimestrul III 2022 deficitul contului curent a constituit 618,20 mil. USD, în creștere cu 36,8 la sută. Deficitul contului curent raportat la PIB a constituit 15,3 la sută în ianuarie-septembrie 2022 și 15,5 la sută în trimestrul III 2022. Dinamica soldului contului curent în primele nouă luni a fost determinată de creșterea considerabilă a deficitului balanței bunurilor (+428,08 mil. USD comparativ cu 9 luni 2021) și scăderea substanțială a excedentelor veniturilor primare pe parcursul tuturor celor trei trimestre. În același timp, excedentul balanței serviciilor s-a majorat cu 74,4 la sută, însă nu suficient pentru a acoperi pe deplin reducerea excedentului veniturilor primare (- de 4,6 ori) și creșterea deficitului balanței bunurilor.

Deficitul *comerțului exterior cu bunuri* înregistrat în balanța de plăți în ianuarie - septembrie 2022 a constituit 3 516,26 mil. USD (din care 1 427,06 mil. USD reprezintă deficitul înregistrat în trimestrul III 2022), majorându-se cu 13,9 la sută comparativ cu nouă luni ale anului precedent, pe seama creșterii mai accentuate (în mărimi absolute) a valorii importurilor (+1 553,54 mil. USD) decât a exporturilor (+1 125,46 mil. USD).

Din punct de vedere geografic, creșterea exporturilor[1], în primele 9 luni ale anului, a fost determinată de majorarea cu 67,1 la sută a exporturilor către UE (ele deținând și ponderea majoritară din total – 54,8 la sută), către CSI de 2,3 ori (67,3 la sută fiind exporturile către Ucraina) și către alte țări - cu 27,0 la sută. De menționat creșterile substanțiale înregistrate pentru UE și alte țări în trimestrele I și II 2022, în timp ce exporturile către CSI au înregistrat creșteri majore în trimestrele II și III 2022 (cu 212,39 mil. USD sau de 3,2 ori și cu 202,33 mil. USD sau de 2,8 ori, respectiv). Evoluția exporturilor a fost determinată de creșterea cu 83,1 la sută a exportului de produse agroalimentare, în special de porumb (+301,39 mil. USD), uleiuri din semințe de floarea-soarelui (+230,83 mil. USD), de semințe de floarea soarelui (+195,65 mi. USD), dar și de reexportul către Ucraina de uleiuri și minerale bituminoase (+ 384,72 mil. USD).

Analiza pe zone a evoluției *importului de bunuri*[2], în primele 9 luni 2022, denotă majorarea cu 37,5 la sută a livrărilor din Uniunea Europeană (ele deținând ponderea majoritară de 54,5 la sută din total), fiind urmată de livrările din CSI, care s-au majorat cu 28,9 la sută și cele din alte țări, ce au crescut cu 32,4 la sută. La creșterea importului a contribuit în mare parte importul de produse minerale, care s-a majorat de 2,7 ori față de ianuarie – septembrie 2021, mai mult pe seama prețurilor decât a volumelor fizice.

Excedentul comerțului exterior cu *servicii*, în primele 9 luni 2022, a crescut cu 74,4 la sută față de ianuarie-septembrie 2021 și a totalizat 631,73 mil. USD (din care 228,96 mil. USD - în trimestrul III 2022). Evoluția a fost determinată de majorarea mai semnificativă a exporturilor de servicii (+36,7 la sută) decât a importurilor (+20,2 la sută). Majorarea exportului de servicii în perioada menționată a fost determinată de creșterea cu 74,4 la sută a serviciilor de călătorii, în particular se remarcă călătoriile personale, exportul cărora a crescut

de 2,0 ori, până la 438,50 mil. USD (din care 168,58 în trimestrul III 2022), inclusiv cheltuielile și consumul refugiaților. Călătoriile de afaceri s-au majorat cu 11,4 la sută, până la 109,27 mil. USD (din care 41,97 – în trimestrul III 2022). De asemenea, s-a majorat exportul serviciilor de transport până la 351,86 mil USD (+47,5 la sută) și a serviciilor de informatică, ce au constituit 326,49 mil. USD (+32,7 la sută). În cazul importurilor, majorarea a fost determinată de importul serviciilor de transport în valoare de 397,12 mil. USD (+38,4 la sută), precum și a serviciilor de călătorii - de 320,91 mil. USD (+18,3 la sută).

În ianuarie-septembrie 2022, excedentul *veniturilor primare* a scăzut considerabil comparativ cu perioada similară a anului 2021 – de 4,6 ori sau până la 40,06 mil. USD (în trimestrul I 2022 a fost înregistrat un deficit al balanței veniturilor primare de 1,67 mil. USD, în trimestrul II 2022 – excedent în valoare de 1,62 mil. USD, iar în trimestrul III – excedent de 40,11 mil. USD). Această evoluție a fost determinată de majorarea cu 30,3 la sută a ieșirilor, în timp ce intrările s-au micșorat cu 0,2 la sută. Astfel, în cadrul intrărilor de venituri primare, diminuarea a fost cauzată în principal de scăderea cu 2,5 la sută a remunerării salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, până la valoarea de 621,22 mil. USD. În cadrul ieșirilor, majorarea a fost determinată de creșterea cu 41,1 la sută a veniturilor din investiții directe ce revin nerezidenților, în special, datorită majorării de 2,3 ori a profiturilor reinvestite, până la 371,10 mil. USD.

La *veniturile secundare,* în primele 9 luni ale anului 2022, s-a înregistrat o diminuare a excedentului cu 1,4 la sută comparativ cu perioada similară a anului 2021, până la 1 226,90 mil. USD (din care 539,79 mil. USD în trimestrul III 2021). Aceasta dinamică s-a datorat majorării mai semnificative a ieșirilor (de 2,1 ori), decât a intrărilor (+13,7 la sută). Transferurile personale primite din exterior de rezidenți au scăzut cu 2,1 la sută și au constituit 899,56 mil. USD, în timp ce ieșirile acestora s-au majorat de 2,2 ori și au constituit 305,98 mil. USD. Se remarcă și creșterea cu 53,4 la sută a ieșirilor de alte transferuri curente, neaferente administrației publice, ce reflectă estimativ și ajutoarele acordate refugiaților din Ucraina. Intrările din asistență tehnică, ajutorul umanitar și granturile în cadrul cooperării internaționale pentru toate sectoarele instituționale au crescut de 2,1 ori (în trimestrul III 2022 acestea s-a majorat de 3,2 ori), comparativ cu perioada similară a anului precedent și a totalizat 395,24 mil. USD.

Remiterile personale totale (suma remunerării nete a salariaților, a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice) primite de rezidenții Republicii Moldova în ianuarie – septembrie 2022 s-au micșorat cu 2,2 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent și au constituit 1 480,79 mil. USD (din care 536,51 mil. USD – în trimestrul III 2022), ceea ce reprezintă 14,0 la sută raportat la PIB (13,4 la sută în trimestrul III 2022).

Contul de capital în 9 luni 2022, a consemnat un excedent de 2,22 mil. USD (în trimestrul III 2022 acesta a fost de 11,17 mil. USD), comparativ cu deficitul de 41,65 mil. USD din primele 9 luni 2021. Soldul contului de capital a fost determinat de ieșirile nete de capital înregistrate în sectorul privat (-21,33 mil. USD), în timp ce intrările de asistență tehnică din exterior primite de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 23,53 mil. USD.

Suma soldurilor tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții reflectă **necesarul net de finanțare externă**, ce în primele nouă luni ale anului 2022 a constituit 1 615,35 mil. USD (607,03 mil. USD în trimestrul III 2022), ceea ce reprezintă 15,3 la sută în raport cu PIB.

În ianuarie – septembrie 2022, **contul financiar** s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 1 591,14 mil. USD (în trimestrul III 2022 – 526,46 mil. USD), ca urmare a majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți cu 1 251,04 mil. USD, precum și a scăderii nete a activelor financiare externe ale rezidenților cu 340,10 mil. USD.

Diminuarea netă a **activelor externe** pe parcursul perioadei ianuarie - septembrie a anului 2022 a fost determinată în mare parte de micșorarea cu 989,10 mil. USD a activelor sub formă de *numerar și depozite*. Concomitent, s-au înregistrat creșteri a *activelor de rezervă* cu 522,86 mil. USD (în particular în trimestrul III 2022 cu 720,37 mil. USD în trimestrul III 2022, dar și cu 247,45 mil. USD în trimestrul II, după o scădere cu 444,96 mil. USD înregistrată în trimestrul I 2022), majorări de active externe sub formă de *investiții directe* – 60,25 mil. USD, *împrumuturi* – 40,69 mil. USD, *credite comerciale și avansuri* – 23,84 mil. USD și *investiții de portofoliu* – 1,36 mil. USD.

Pasivele externe s-au majorat, în special, datorită preponderenței intrărilor de mijloace financiare de la nerezidenți în rezultatul creșterii angajamentelor externe sub formă de investiții directe, în sumă netă de 515,35 mil. USD. Acest flux a fost determinat în mare parte de reinvestirea profiturilor în sumă de 371,10 mil. USD, dar și de majorarea datoriilor față de investitorii străini direcți cu 75,63 și de creșterea netă a participațiilor la capital și a acțiunilor în proprietatea nerezidenților cu 68,62 mil. USD. La creșterea pasivelor au contribuit și cele sub formă de *împrumuturi*, care s-au majorat cu 438,21 mil. USD, *credite comerciale și avansuri* – cu 216,66 mil. USD (172,59 mil. USD în trimestrul III 2022), *numerar și depozite* – cu 82,60 mil. USD.

Creșterea angajamentelor externe nete sub formă de împrumuturi pe parcursul perioadei ianuarie – septembrie 2022 a fost determinată de creșterile din trimestrele II și III 2022 (+223,06 mil. USD și +250,07 mil. USD, respectiv). Valorificările de împrumuturi pe parcursul primelor 9 luni 2022 au constituit 759,23 mil. USD, iar rambursările – 321,02 mil. USD. *Administrația publică* a contractat împrumuturi externe noi în valoare de 484,33 mil. USD, principalii creditori fiind Fondul Monetar Internațional – 170,66 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 130,04 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 41,60 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 41,00 mil. USD, Comisia Europeană – 35,85 mil. USD, Banca Europeană de Investiții – 23,02 mil. USD, Guvernul Poloniei – 20,04 mil. USD, Agenția Franceză de Dezvoltare – 15,29 mil. USD și alți creditori – 6,84 mil. USD.

Poziția investițională internațională (PII) a Republicii Moldova, la 30.09.2022, a constituit -5 686,98 mil. USD (sau 39,7 la sută relativ la PIB), soldul net debitor aprofundându-se față de sfârșitul anului 2021 cu 9,0 la sută.

Poziția activelor financiare externe a însumat 6 190,50 mil. USD, diminuându-se cu 4,0 la sută de la începutul anului, iar a pasivelor – 11 877,48 mil. USD, în creștere cu 1,8 la sută. Raportul dintre poziția activelor și pasivelor externe a constituit 52,1 la sută (-3,2 p.p. față de situația de la finele anului 2021).

Din punctul de vedere al structurii PII pe categorii funcționale, diminuarea poziției ***activelor*** financiare externe pe parcursul primelor nouă luni 2022, a fost determinată de scăderea cu 29,6 la sută a poziției activelor sub formă de *alte investiții,* în special, a celor sub formă de numerar și depozite (s-au diminuat de 2,2 ori), dar și a celor sub formă de credite comerciale și avansuri (-3,2 la sută). Concomitent, poziția *activelor de rezervă* s-a majorat cu 8,3 la sută, poziția *investițiilor directe* – cu 18,0 la sută, iar a celor de *portofoliu* - cu 11,0 la sută.

Poziția *activelor oficiale de rezervă* la 30.09.2022 a constituit 4 227,54 mil. USD, ceea ce corespunde tuturor criteriilor de suficiență: (i) acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 5,3 luni de import efectiv); (ii) acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 161,9 la sută); (iii) acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 101,3 la sută); (iv) acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria externă pe termen scurt + 15% din alte angajamente externe + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 218,9 la sută).

Evoluția poziției ***pasivelor*** a fost determinată de majorarea cu 1,6 la sută a angajamentelor sub formă de alte

investiții, ele deținând ponderea majoritară (58,5 la sută) în pasivele externe ale țării. Alte investiții au constat în proporție de 61,2 la sută din împrumuturi, 29,8 la sută – *credite comerciale și avansuri*, 5,2 la sută - *drepturi speciale de tragere*, 3,0 la sută – *numerar și depozite* și 0,8 la sută – *alte pasive*.

În același timp, angajamentele sub formă de *investiții directe*, care dețin 41,2 la sută din angajamentele externe ale țării, s-au majorat cu 2,0 la sută comparativ cu 31.12.2021. Poziția investițiilor directe în capitalul propriu a totalizat 2 977,02 mil. USD (+3,4 la sută comparativ cu 31.12.2021), iar a instrumentelor de natura datoriei – 1 922,20 mil. USD (+0,1 la sută).

Datoria externă brută a Republicii Moldova a crescut ușor pe parcursul a 9 luni ale anului 2022 și la 30.09.2022 a totalizat 8 885,50 mil. USD, ceea ce constituie 62,1 la sută raportat la PIB (-2,0 p.p. față de 31.12.2021).

Cea mai mare parte a soldului datoriei externe brute îi revine datoriei pe *termen lung* (70,6 la sută), care a constituit 6 274,35 mil. USD la 30.09.2022, majorându-se cu 0,2 la sută de la începutul anului 2022. Datoria externă *pe termen scurt* s-a majorat cu 4,3 la sută pe parcursul primelor 9 luni 2022 și la 30.09.2022 a constituit 2 611,15 mil. USD.

Datoria externă publică[3] a crescut cu 2,5 la sută comparativ cu finele anului 2021 și a reprezentat 31,5 la sută din totalul datoriei externe. Conform situației din 30.09.2022, principalul creditor al statului este Fondul Monetar Internațional cu o pondere de 34,8 la sută din totalul datoriei publice (975,37 mil. USD), urmat de Grupul Băncii Mondiale cu 31,1 la sută sau 870,09 mil. USD (dintre care datoria față de Asociația Internațională pentru Dezvoltare este de 736,43 mil. USD, față de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 133,66 mil. USD) și Banca Europeană de Investiții cu 13,3 la sută (370,92 mil. USD).

Datoria externă privată a constituit 68,5 la sută din totalul datoriei externe și s-a cifrat la 6 086,57 mil. USD, majorându-se față de 31.12.2021 cu 0,9 la sută.

Mai multe detalii privind evoluția conturilor internaționale pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web a BNM:

- Conturile internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul III 2022 (date provizorii) [1]

Seriile statistice în Baza de date interactivă:

- Balanța de plăți (MBP6) [2]
- Poziția investițională internațională (MBP6) [3]
- Datoria externă brută (MBP6) [4]

---

1. Date elaborate de BNM în baza datelor BNS, selecții la export conform datelor declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate și fără vânzările magazinelor duty-free. BNS include bunurile pentru/după prelucrare și vânzările magazinelor duty-free.

2. Date elaborate de BNM în baza datelor BNS, selecții la import (prețuri CIF) după principiul țării de livrare, în baza datelor declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul

dreptului de proprietate. BNS prezintă importul după principiul țării de origine și include bunurile pentru/după prelucrare.

3. inclusiv tranșele la creditele ECF și EFF primite în mai 2022 de la FMI (reflectate conform Îndrumarului metodologic al FMI Statistica DE, 2014 https://www.imf.org/external/np/sta/ed/ed.htm [5] para 2.26); datele publicate de MF privind soldul datoriei de stat la situația din 30.06.2022 nu includ aceste sume, ele fiind reflectate în iulie 2022 (data intrării în vigoare a Legii nr. 7 din 21.01.2022 și Legii nr. 8 din 21.01.2022, care aproba atragerea de către Guvernul Republicii Moldova a împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional).

See also

Tags
statistics [6]
conturi internationale [7]
Balanţa de Plăţi [8]
Poziţia Investiţională Internaţională [9]
Datoria Externă [10]
comerț exterior [11]
contul curent [12]
export [13]
import [14]
remiteri [15]
împrumuturi [16]
active oficiale de rezervă [17]
investiții străine directe [18]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/64622

Related links:

[1] http://bnm.md/ro/content/conturile-internationale-ale-republicii-moldova-trimestrul-iii-2022-date-provizorii [2] https://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml [3] https://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml [4] https://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml [5] https://www.imf.org/external/np/sta/ed/ed.htm [6] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics [7] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=conturi internationale [8] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Balanţa de Plăţi [9] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Poziţia Investiţională Internaţională [10] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Datoria Externă [11] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=comerț exterior [12] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=contul curent [13] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=export [14] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=import [15] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=remiteri [16] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=împrumuturi [17] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=active oficiale de rezervă [18] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=investiții străine directe